

PAŠALINTAS ČEKOSLOVAKIJOS PREMJERAS

ŽINIOS IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS

Komjaunuliai "prozektorininkai"

Visoj sovietijoj šalia paprastųjų komjaunulių rasime ir elitinių, rinktinių, išsiskiriančių iš komjaunimo masės savo aktyvumu ir specialiais uždaviniais. Lietuvoj jie vadinami "prozektorininkais".

Apskritai prozektorininkų uždavinys — kelti viešumon komunistinės buities negeroves, kad įsikūstų nesuskaitomi sovietiniai biurokratai ar partija ir jas pašalintų.

Parlamentinė delegacija iš Kostarikos Lietuvoje

Rugpjūčio antroj pusėj Lietuvoje lankėsi grupė Kostarikos parlamento narių, važinėjusių ir po visą S. S-gą. Tai kone visi komunistai arba jų suvedžioti, savo kalbose liaupsinę "nepaprastą Lietuvos liaudies pažangą".

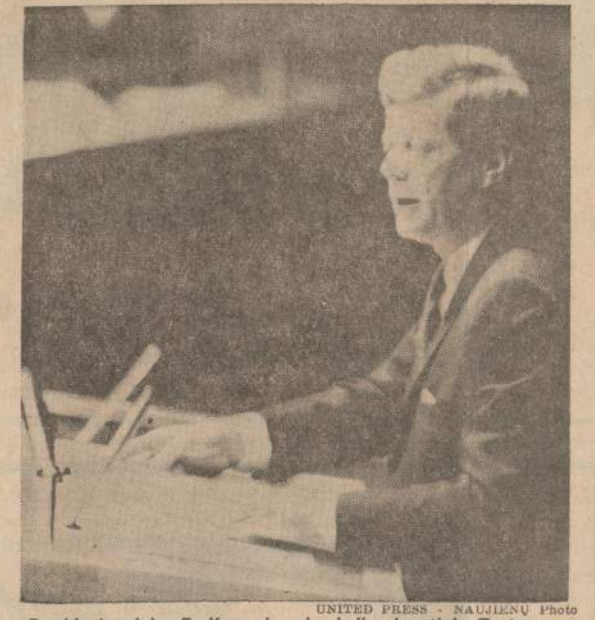
Norvegijos darbiečiai vėl perims valdžią

OSLO, Norvegija. — Konservatorių sulipdyta koalicinė vyriausybė išsilaikė vos porą dienų. Kai ji pateikė parlamentui savo programą ryšium su krašto valdymu, tai po trijų dienų debatų buvo nuversta.

Tunelis kainotų apie 400 milijonus dolerių
PARYZIUS. — Prancūzijos ir Anglijos valdžių ekspertai sutinka, kad pravedimas tunelio tarp Anglijos ir Prancūzijos yra visiškai įmanomas.

Tunelio pravedimas kainotų du kartus mažiau, negu tiltas, kuriuo būtų Anglija su Prancūzija sujungta.

"Komjaunimo Tiesos" redaktoriat tik ragina jaunikaitei ir paaugle merginai ir toliau įdavinėti valdžios pareigūnams vyresniuosius žmones, rašydami: "Drąsiai vilkite į dienos šviesą apsilaidėlius... Tenelieka nenubausti kaltininkai..."

Prezidentas John F. Kennedy sako kalbą Jungtinių Tautų generalinėje asamblėjoje.

KOLUMBLIJOJE ŽUVO 200,000 ŽMONIŲ

Revolucija, kuri išsigimė į banditizmą

BAGOTA, Columbia. — Pietų Amerika yra garsi kaip civilinių karų ir kruvinių revoliucijų kraštas, bet visas kitas šio kontinento respublikas pralenkia Kolumbija, kur iš 15 milijonų gyventojų per paeitų 14 metų buvo išžudyta per 200,000 žmonių, kasmet vidutiniškai po 3,000.

Prieš keletą savaičių pasaulio spauda pasiekė žinia, kad Caldas valstijoje viena gauja nužudė 42 beginklius žmones. Mažesniais skaičiais žudymai čia yra kasdieninis reiškinys ir niekas Kolumbijoje netiki, kad padėtis ateityje pagerėtų.

Mažiausiai 50 partizanų grupių siaučia Tolima, Caldas, Valle ir Santander valstijų kalnuose, dažniausiai patys pamiršę savo revoliucijos motyvus, kurių svarbiausieji tebeapsilieka kerštas, banditizmas ir politika, tačiau plėšikavimas pradeda pralenkti visus kitus motyvus.

Kartais partizanai (čia vadinami guerillas) išreikalauja iš dvarininkų pinigų už apsaugą, kartais tenkinasi viena kita karvė pavogę, kartais nužudo iš keršto. Kariuomenė negali tų grupių likviduoti, kadangi partizanai per ilgą laiką yra įsigiję daug patyrimo, gyvena sunkiai prieinamose kalnų vietose ir yra neturtingųjų valstiečių paramiami.

Šita padėtis prasidėjo 1947 metais Mariano Ospina Perez prezidentavimo metu. Perez buvo išrinktas kaip mažumos prezidentas nes stambioji liberalų partija suskilo. Norėdamas sustiprinti savo galią, jis pradėjo terorizuoti liberalus krašte.

1957 metais nuvertus diktatorių Gustavo Rojas Pinilla, liberalų vadas Alberto Lleras Camargo, norėdamas baigti įsigalėjusį terorą, sudarė su konservatoriais bendrą frontą ir, pasidarys prezidentu, paskelbė amnestiją tiems, kas savo noru padėd ginklus. Bet partizanų užaugo jau nauja gentkartė ir vieni kitokio gyvenimo nebepažindami, kiti bijodami keršto už savo tėvus, vėrciau pasilieka gyventi įprastu smurtu. Dauguma visai pamiršo dėl ko kovoją, išsigimė į paprastus banditus, ir rezultate žmonių žūsta kas savaitę po 50, 60 ir 80.

JAV įsiskolinimas yra toks milžiniškas, kad 1964 m. vien nuosimėiais teks išmokėti \$10,020,000,000.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Iš New Delhi pranešama, kad šiaurinėje Indijoje siaučia dideli potvyniai. Kiek žinoma, apie 100 žmonių jau žuvo. Labiausiai nukentėjo Uttar Pradesh kai kurios apygardos. Ten žuvę 54 asmenys ir potvynis apėmęs 100,000 akrų žemės.

Chicagoje iš Pennsylvania geelzinkelio šaldytuvų pavogta 40,000 svarų iš Lenkijos importuotų kumpių, kurių vertė siekianti \$70,000.

Prezidentas Kennedy įsakė gynybos sekretoriui Robert S. McNamara ir generolui Maxwell Taylor, Jungtinio karo jėgų štabo pirmininkui, vykti į Pietų Vietnamą, kur didėja pavojus iš komunistų pusės.

Vakarų Vokietijos kanceleris Konrad Adenauer atsiveikino su Prancūzijos prezidentu Charles de Gaulle. Jie aptarė staiga "atsilusį" šaltąjį karą. Abu yra tos nuomonės, kad būtų klaida per daug pasitikėti Chruščiovo pažadais.

Indonezija nutraukė prekybinius ryšius su naujai sukurta Malayasijos valstybių federacija. Diplomatiniai santykiai jau anksčiau buvo nutraukti.

Sovietų Rusija sako, jog nuo 1960 metų komunistinės Kinijos kariškiai ir civiliniai valdžios tarnautojai šimtus kartų pažeidė tvarką, kurios prisilaiko kaimyninės valstybės. Buvę atsitikimų, kad kinai bandė net užgrobti sovietų teritoriją.

Du Kubos jūrininkai pabėgę iš laivo Italijoje ir paprašė politinės prieglaudos.

Kubos pogrindžio asmuo, Francisco Moro, pranešė Miami, Fla., kad grupė prieš Castro sukilėlių buvo išsikėlus Oriente provincijos pakraštyje Kuboje, bet Castro su 9,000 savo kariuomenės visą sritį apsupęs, "daugiau kaip 80" sukilėlių sugavęs ir "beveik visus" sušaudęs.

Vatikano pašto ženklukai

VATIKANO MIESTAS. — Ateinančio spalio 16 dieną Vatikano paštas išleids seriją pašto ženklų naujojo popiežiaus Pauliaus VI karūnavimui birželio 30 dieną atminti.

Penkių metų Harold Wittles (Peoria, Ill.) labai nustebė, kai pirmą kartą savo gyvenime išgirdo savo balsą. Jis yra kuržias, bet girdėti savo balsą galėjo specialiaame kambaryje, kur yra tam fikri įrengimai.

PREZID. NOVOTNY IEŠKO KALTININKŲ

Ekonominiai sunkumai buvusiam Stalino garbintojui neduoda ramumo

PRAGA, Čekoslovakija. — Prezidentas Antonin Novotny šeštadienį pašalino dešimtis metų išprejėravusį stalinistą, ministrį pirmininką Vilem Siroky, du viceprejėrus ir dar keletą ministrų.

Gali įvykti rinkimai Anglijoje šį rudenį

LONDONAS. — Ministeris padarė užuominą, kad premjeras Harold Macmillan gali šį rudenį paskelbti parlamento rinkimus, nežiūrint to, kad konservatoriams tokie rinkimai, turint galvoje Keeler - Profumo sekso skandalą, dabar nebūtų labai palankūs.

Jūs galite tikėtis rinkimų paskelbimo bet kurią dieną, pareiškė sveikatos ministeris Enoch Powell konservatorių partijos sąsąskrydyje, kuris įvyko Somerset mieste.

Ispėjimas Kinijai

MASKVA. — Sovietų Rusija, kuri valdo nemažai anksčiau Kinijai priklausančių žemių, įspėjo komunistinę Kiniją, kad respublikavimas esančių sienų yra viena iš pačių svarbiausių sąlygų valstybėms palaikyti gerus santykius.

Tas įspėjimas buvo padarytas ryšium su komunistinės Kinijos pasimojimu, pagal savo nuosūūrą, nustatyti sieną Indijos ne-naudai.

Maskva įspėjo Kiniją, kad tegul ji nelaukia iš Rusijos pagalbos, jeigu ji ir toliau taip elgsis bei brausis į Indijos valdomą teritoriją.

Chruščevas išbarė kolchozų vedėjus

MASKVA. — Sovietų premjeras Nikita Chruščevas aplankė Volgogradą, kur pasakė kalbą kolūkių ir sovchozų vedėjams, išbardamas juos, kad jie "vis dar negali atsipalaiduoti nuo savo senoviškių papročių bei biurokratizmo".

Savo kalboje jis priminė, jog Komunistų partijos centrinis komitetas po ilgų debatų nutarė įsteigti naują administraciją, kuri išimtina rūpintis irigacijos reikalais bei papildinimu mineralinių trąšų gamybos.

Kad kolūkiuose sumažėtų derlius, tai iš dalies kaltė esanti ta, kad permažai vartojama trąšų. Sovietų Rusijoje vienam hektarui (2.47 akrų) vartojama 156 svarai mineralinių trąšų, o tuo tarpu Amerikoje — 499, Prancūzijoje — 1,115, Anglijoje — 1,685 ir Vakarų Vokietijoje — 2,200 svarų.

Kad kolchozuose galima žymiai padidinti derlius, jis įsitikinęs Jugoslavijoje, kur valdžios kontroliuojamiems ūkiams (kolūkiams) priklauso tik 20 nuosimėčių visos dirbamos žemės, o vienok tuose ūkiuose užauginama 60 nuosimėčių duongrūdžių.

Savo kalbą Chruščiovas baigė atsikreipimu į "draugus kolūkių vedėjus", kad jie pasitemptų ir pradėtų tinkamai kolūkius tvarkyti.

Kaip oficiali čekų žinių agentūra CTK praneša, Siroky pašalintas "dėl pasireiškusių trūkumų jo darbe" ir "dėl kai kurių klaidų jo praeities politinėje veikloje".

Kitaip žodžiais, dėl ekonominių bėdų ir dėl stalinizmo.

Pašalintieji viceprejėrai yra Liudmila Jankovcova ir Jaromir Dolansky, kurs pašalintas ir iš valstybinės mokslo ir technologijos koordinacijos komisijos pirmininko pareigų.

Nauju premjeru paskirtas slovakas Josef Lenart, Slovakijos komunistų partijos vadas, o viceprejėru ir planavimo komisijos pirmininku vietoj Dolanskyo paskirtas Oldrich Černik, buvęs kuro ministeris.

Neutralus stebėtojas Austrijoje šitą drąsistiką Novotny žygį vadina jo noru išgelbėti savo kailį. Jie tvirtina, kad Novotny nori pašalintiems suversti kaltę dėl kruvinių staliniskųjų teismų 1950 metais ir dėl Čekoslovakijos ekonominio smukimo. Siroky aktینگai dalyvavo teisme ir egzekucijoje vadina-mų slovakų tautiečių, buv. už-senių reik. ministerio Vlado Clementis ir Čekoslovakijos komunistų partijos vado Rudolf Slansky, kurie buvo nusmerkti mirti 1962 metais. Vėliau Čekoslovakijos aukščiausias teismas pripažino, kad nužudytieji Slanskyo byloje visi buvo neteisingai apkaltinti ir visi buvo legaliai rehabilituoti. Bet ir pats Novotny turi rankas Clementio ir Slanskyo krauju susitepes. Jis dalyvavo jų kaltinime ir po 1952 metų teismo buvo viešai giriamas už "Slanskyo kilkos numaskavimą".

Po to Novotny užėmė Slanskyo vietą, o Siroky tapato ministru pirmininku.

Mirė Sir David Low

LONDONAS. — Sir David Low mirė Londone, sulaukęs 72 metų. Jis buvo pasaulinio garso pašėpiamų paveikslų (karikatūrų) piešėjas. Pagarsėjo karo metu, išleisdamas kelias serijas politinių karikatūrų, kuriomis kandžiai pašėpė nacių, komunistų ir fašistų "didvyrius".

Plakė jis skaudžiai ir Anglijos politikus, apibūdindamas juos savo "Colonel Blimp" karikatūra.

Low pieštos karikatūros buvo tokios kandžios ir taip pataikydavo į tikslą, jog kiekvienam buvo aišku, kas norima pasakyti.

David Low gimė Naujojoje Zelandijoje pasiturinčioje ūkininkų šeimoje. Lankė tik pradžios mokyklą, o piešti pats per save išmoko. Laimėjęs karikatūrų piešimo konkursą, jis persikėlė gyventi į Angliją, kur bendradarbiavo įvairiems laikraščiams.

Taipei, Formoza. — Trečiądienį čia praskridusi taifūno audra 239 žmones užmušė, 89 žmonės dingo be žinios ir 93 žmonės buvo sunkiai sužeisti.

Lietuvių evangelikų jaunimo suvažiavimas

Atlanto vandenyno pakraštyje, Cape Cod, Mass., š. m. rugpjūčio mėn. 24 ir 25 d. d. įvyko dešimtas lietuvių evangelikų jaunimo suvažiavimas. Jame dalyvavo didelis būrys jaunimo iš įvairių šio krašto valstybių ir iš Kanados.

Idealesnės suvažiavimui vietas tikriausiai nereikėjo, nes W-Barnstable evangelikų liuteronų parapijos patalpos visais atžvilgiais buvo tokiame sąskrydžiui tinkamos. Be to tos parapijos klebono dabartinis metu yra kun. Ansas Dumpys, kuris suvažiavimo atidarymo metu lietuvišku nuosirdumu visus pasveikino ir palinkėjo Dievo palaimos. Gal būt todėl jaunimas jautėsi tenai kaip namuose, nes aplinkui vien savi žmonės matėsi. Sveikinimo žodžius tarė šių metų suvažiavimo komiteto pirmininkas jaunas bostonietis Augiras Manomaitis, kuris atliekamą darbą stebint prisiminė Vinco Kudirkos žodžiai: Gražiausiai vienok esti akimis matyti, kad širdims ir žodžiams ir darbai atsako". Jo su tokiu entuziazmu ir pasišventimu atliktas darbas vertė tiesiog kiekvieną dalyvį jį sau pavydžiū pasiminti.

Malonumas ir dvasinė nauda

Be to garsiojo Cape Cod pusiasalio apžiūrėjimo, pasimauzavimo Atlanto vandenynė ir poilsio bendraminčių tarpe, jaunimas dar išklauė eilės pasakalių. Apie šių dienų santuokos krizę skaitė kun. Algirdas Jurėnas. Savo paskaitoje prelegentas gvildeno skyrėbų priežastis, palygindamas Europos ir Amerikos įvairių valstybių skyrėbų statistinius duomenis, skyrėbų pasėkas vaikų atžvilgiu ir paties vedybinio amžiaus svarbumą. Apie Martyno Mažvydo gyvenimą, kūrybą ir reikšmę Lietuvai skaitė Valteris Bendikas. Kiek pesimistiškesnio prieškonio tam suvažiavimui davė kun. Algimanto Žilinsko iš Toronto pasakaita, kurios tema buvo nutautėjimo procesas ir galimas mūsų nutautėjimas. Prasidėjusios diskusijos liko ore kabėti, nes kiekvienas pajautė tam tikrą slegiantį susirūpinimą dėl ateities.

Susirūpinimas gimtąja kalba

Tos slegiančios situacijos gelbėtoju atsirado cirkagietis Algimantas Kleinaitis, kuris, kaip Tėviškės jaunimo ratelio pir-

mininkas Čikagoje, kalbėdamas apie to ratelio veiklą ir supažindindamas suvažiavimo dalyvius su to ratelio numatomu veiklos išsivystymu, tarp kitko išklė lietuvių kalbos svarbumą ir reikalingumą mūsų jaunimui. Jo išskeltos mintys apie lietuvių kalbos kursų steigimą jaunimui, susilaukė pritarimo. Be to už tokius daugeliui mielus žodžius, Algimantas Kleinaitis susilaukė pagarbą reiškiančių žodžių. Nors kanadiškame Toronte lietuvių evangelikų jaunimas jau visą laiką mėgino veikti ir tos veiklos atgarsiai sklido gana toli, bet dabar sulaukus nuolatinį dvasios vadovą jie tikisi dar platesniu mastu į darba stoti. Tad lieka tik laukti Emilio Vaicėkausko apibūdintų ateities veiklos gairių išsipildymo. Žinoma ir suprantama, kad ne visur jaunimui taip lengva tautiniui pasidarbuoti. Pavyzdžiui, kiek iš Augiro Manomaitio pranešimo buvo girdėti, Bostone sunkiai galima kas daryti dėl per mažo narių skaičiaus. Panašūs sunkumai jaučiami ir Collinsvilleje, Ill., kaip Marta Vanagaitė pranešė. Bet visose vietose jaučiamas jaunimo noras dirbti savos tautos labui, kiek tautiniai kullūriūniū, tiek ir tūkybinū atžvilgiū.

Suvažiavimui ruošti Komitetas

Suvažiavęs jaunimas išsirinko sekančių metų suvažiavimui ruošti komitetą, į kurį įeina Valteris Bendikas pirmininku, Dr. Algimantas Keleras vicepirmininku ir Ilze Peteraitienė sekretore. Pats suvažiavimas įvyks Čikagoje, Darbo Dienos savaitgalio metu. Be to tam komitetui pririnkti atskirų vietų atstovai. Bostonui atstovaus Bernardas Manomaitis, Toronto — Lilija Kilotaitytė Collinsvillei — Marta Vanagaitė ir kitoms vietovėms pagal atskirus pasiūlymus.

Jaukus pavėjis su programa

Jaunimas taip pat buvo su ruošės pobūvį su lietuviškoms dainomis ir žaidimais, o tarp jų buvo atliekama ir įdomi programa.

Nors oficialioji dalis jau buvo užbaigta, bet jaunimas dar susirinkęs tarp gražių kopų, užkūrus laužą, pasirodė įvairiais gabumais, tuo praturtindamas vakaro subuvimą. Todėl suprantama, kaip nenoriai lietuviškas atžalynas galvojo apie ilgą valandų kelionę pas tevelius, atgal į namus. Bet pareigos jų laukė ir jie žino, kad tik nuo jų priklausoma mūsų tautinė ateitis. vb

kių. Tas pasirodymas sukėlė didelės ovacijas. Nemažesniū ovacijū susilaukė ir Collinsville atstovė Viktorija Kikutytė, paskambinusi ilgesnes ištraukas iš vieno Giuseppe Verdi kūrinio. Čikagietis Algimantas Kleinaitis perskaitė viena feļjetoninę poemą nemažai juoko klausytojų tarpe sukėlė. Nemažesniu įnašu į vakaro jaukumo nuotaikos pakėlimą atskubėjo bostonietė Irena Manomaitienė. Jos skaitomas kūrinys apie to suvažiavimo renginį rūpesčius ir vargus, būdingus suvažiuojančiųjų registracinius išsireikšimus iki ašarų jaunus klausytojus prajuokino. Tame pobūvyje malonu buvo sutikti ir daugelio metų tos apylinkės gyventojų lietuvių sandarietį Jankų, kuris taip pat su įdomumu tą jaunųjų lietuvių sambūrį stebėjo.

Anksčiau paminėtos parapijos bažnyčioje, sekmadienį buvo pamaldos. Pamaldų metu giedodjo choras, kuris greičiausiai buvo iš Bostono atvykęs, o prie vargonų buvo čikagietė Irena Jurgaitytė. Pamokslą pasakė kun. Ansas Dumpys, o liturgiją patarnavo kun. Algimantas Žilinskas iš Toronto. Lietuvių evangelikų jaunimo suvažiavimas Cape Cod parodė faktus, kurie liūdiūja mūsų protėvių dvasios nemirštamumą, jeigu atsiranda gerų vadų ir dalykū suprantančių tėvū.

Oficialioji suvažiavimo dalis buvo baigta vakariene, kurios metu buvo perskaitomi gautieji raštiški sveikinimai. Be lietuvių evangelikų liuteronų Vyriausios Bažnyčios Suomijoje, bei kitų parapijų, pavieniū asmenų ir jaunimo ratelių vadovybiū, suvažiavimas sulaukė sveikinimo ir iš Ateitūnūnū federacijū. Užbaigai kalbėjo būsimū suvažiavimo komiteto pirmininkas Valteris Bendikas, kuris kvietė visus vėl dalyvauti ateinančiais metais Čikagos sąskrydyje. O kunas Algirdas Jurėnas malda kreipėsi į Aukščiausiąjį, kad ir toliau išlaikytų mūsų po pasaulį išsklaidytą tautą ir padėtų visiems, kurie mūsų tėvū kalba susirūpinę ir už jos išlaikymą dirba.

Nors oficialioji dalis jau buvo užbaigta, bet jaunimas dar susirinkęs tarp gražių kopų, užkūrus laužą, pasirodė įvairiais gabumais, tuo praturtindamas vakaro subuvimą. Todėl suprantama, kaip nenoriai lietuviškas atžalynas galvojo apie ilgą valandų kelionę pas tevelius, atgal į namus. Bet pareigos jų laukė ir jie žino, kad tik nuo jų priklausoma mūsų tautinė ateitis. vb

Nušovė žmogų už marškinių nuplėšimą

Ketvirtadienį ties 2808 W. 55th Street buvo nušautas Richard Ilkanic, 23 m., gyv. 5258 S. Trumbull ave. Jam gatvėje besibarant su dviem automobilyje sėdinčiais vyrais privaziavo kitas automobilis su dviem vyrais ir vienas iš šautuvo dviem šūvais Ilkanic nušovė vietoj. Kitą dieną policija užmušiką susekė ir suėmė. Jis yra David Christ, 21 metų, gyv. 8818 S. 55th Ct., Christ pasisakė šovęs, kadangi Ilkanic užgauliojė jo draugą ir jam marškinius nuplėšęs.

"Nelaimingas atsitikimas"

Kriminalinio teismo jury po 3 valandų ir 15 minučių svarstymo išteisino Mrs. Betty Vincent, 37 metų, kuri vasario 1 dieną nušovė savo vyrą Ozzie, 35 metų "pakuotojų unijos lokalo 100 pirmininką. Mrs. Vincent tvirtino, kad nušovėsi atsitiktinai. Ji norėjusi padėti revolverį, kurį laikiusi savo apsaugai, atgal į komodos stalėlių, bet bedėdama paslydusi, revolveris išsšovė ir pataikė į vyrą.

YRA RAKSTIS JU AKYSE NAUJIENOS BOLŠEVIKAMS.

Vokiečių teismo sprendimas dėl kolchozininkų iš Lietuvos

Persikėlusiuoju į Vak. Vokietiją iš Lietuvos ir kitų Sovietų valdomų sričių tarpe būta ir būna tokių, kurie savo laiką dirbo sovietiniuose kolchozuose (Lietuvoje ar Sibiro tremtyje). Gi kolchozininkai, kaip žinia, iš so-

vietinės draudimo sistemos buvo išjungti ir tokiu būdu nedalyvavo socialiniame draudime (priešingai, sovychoų darbininkams, kurie buvo profsąjungose ir buvo apdrausti). Persikėlusiuoju į Vokietiją buv. kolchozininkai, kurie čia rūpinasi rentomis pagal svetimšalių rentų įstatymą (Fremdrentengesetz), turėdavo sunkumų, kai įstaigos

nenorėdavo priskaityti laiko, išbūto kolchozuose. Tačiau Baden-Viurtembergo krašto socialinio teismo senatas išsprendė, kad išdirbtas kolchozuose laikas turi būti priskaitytas prie apdraudimo laiko, pagal "Fremdrentengesetz" 16 paragrafą, kadangi, kaip socialinis teismas savo sprendime pabrėžė, "čia būta svarbiausiųjų apdraudimo

prievoles žymių, būtent: asmeninis priklausomumas prie darbovietės ir uždarbo mokėjimas" (Byla nr. 9 J 1104(61)). WB. socialinio teismo sprendimas ir ypač jo motyvai dėl "svarbiausiųjų apdraudimo žymių", reikia manyti, atitinkamai turės būti pritaikyti ir kitoms panašioms, kad ir nekolchozininkų, byloms Vak. Vokietijoje. (E)

VALANDOS:
Pirmadi. nuo 12 iki 9 po piet
Antradi. " 9 " 4 " "
Trečiadi. uždaryta visą dieną
Ketvirtadi. nuo 9 iki 8 po piet
Penktadi. " 9 " 8 " "
Šeštadi. " 9 " 12:30 "

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų ploti. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas. Taupykite ir skolinkite pinigų Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

4 1/2%
Dividend on Investment Accounts

Chicago Savings and Loan Association

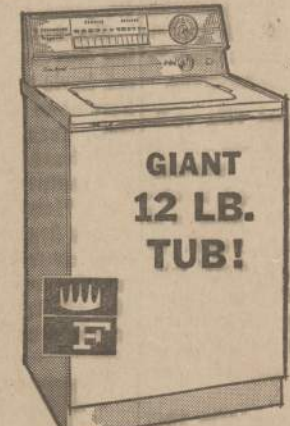
6245 South Western Avenue Chicago 36 GRovehill 6-7575
Narys Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois

1 DAYS ONLY! HURRY! Shop once and save!

BUY A FRIGIDAIRE WASHER and DRYER PAIR Today!

Cheaper by the pair! Yes, you save money by buying your new Frigidaire Washer and Dryer at the same time. That's because it's more efficient for us to sell and install this way. And we pass our savings on to you. Hurry!

Versatile FRIGIDAIRE Washer matches wash to the fabric!

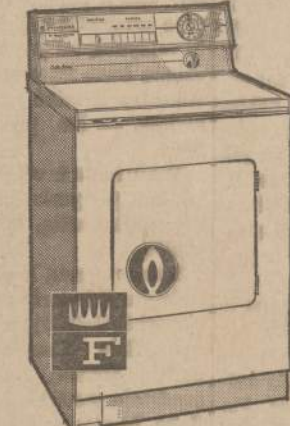
GIANT 12 LB. TUB!

Model WCI-64 4 colors or white

- Just push button for right washing combination!
- Now! Frigidaire underwater Action Zone helps get all your wash fabulously clean!
- Spins extra dry!
- Rinses extra-clean with fresh running water.
- SudsWater Saver Model WCI-64 at extra cost.
- Dependable! It's the Sturdy Frigidaire Washer.

EASY TERMS

Push-button FRIGIDAIRE Dryer dries fabrics beautifully!

Model DCIG-64 GAS 4 colors or white

- Just push a button to get just-right fabric heat.
- Automatic Dry shuts dryer off automatically when clothes are just-right dry. Timed drying, too.
- Speedier Flowing Heat ends line-drying wear and tear.
- Easy-reach, no-stoop lint screen right on door.
- Porcelain Enameled cabinet.

EASY TERMS

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street

Tel. HEmlock 4-9200

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Finansiniai reikalai

LIETUVIŲ APDRAUSTŲ TAUPYMO BENDROVIŲ LYGA
(Lithuanian League of Insured Savings Ass'n)
2401 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

Olga Rypkus, prezidentė; Albert J. Aukers, I viceprezidentas, teisėjas
Alfonse F. Wells, II viceprezidentas; Juozas P. Varkala, sekretorius;
Juozas F. Gribauskas, išdalininkas; Eugene Pietkiewicz, teisių patarėjas, ir Adolfas Baliūnas, spaudos referentas.

TAPYMO BENDROVĖS 100 BILIJONŲ DOL. STIPRUMO

JAV taupymo ir skolinimo bendrovių turtas šį mėnesį pasiekė 100 bilijonų dolerių. Ta proga visame krašte minimas šis atsitikimas. Per spaudą, radijo ir televizijos programas iškeliamas taupymo ir skolinimo bendrovių vaidmuo Amerikos ūkyje. Illinois valstybės gubernatorius Otto Kerner išleistoje proklamacijoje pažymi, kad Illinois taupymo bendrovės su 9½

bilijonais dolerių turto užima antrą vietą Amerikoje. Taupymo bendrovės kasmet paskolina namams pirkti, statyti ar taisyti ligi 1¼ bilijonų dolerių, kas suteikia darbo 60,000 asmenų. Naujų namų apstatymui, baldų ir rakandų pirkimui gyventojai kasmet išleidžia dar 225 milijonus dolerių. Bendrai taupymo bendrovių veiklos dėka Illinois valstybės gyventojai gauna apie ketvirtį bilijono dolerių papildomų pajamų. Taupymo ir skolinimo bendrovės skatinamos taupymą ir nuosavų namų įsigymą žymiai prisideda prie bendros krašto gyventojų gerovės. Visas spalio mėnesis bus minimas Illinois valstybėje, kaip Taupymo mėnuo su obalsiu: "Tautos turtas yra jos piliečių taupymas".

Lietuviškos taupymo bendrovės taip pat įsijungė į 100 bilijonų dolerių stiprumo minėjimą, papuošdamos savo įstaigas atitinkamais plakatais ir kviesdamos mūsų tautiečius stoti į taupytojų eiles.

Mokinių rašinių konkursas

Ryšium su Taupymo mėnesio minėjimu Illinois Savings and Loan League paskelbė mokinių rašinių taupymo temomis konkursą. Konkurso laikas: spalio 1-30 d. Konkurse gali dalyvauti visų pradžios mokyklų 7-8 klasių mokiniai, kurie sudaro 1-mos kategorijos grupę. Visi aukštesniųjų mokyklų mokiniai sudaro 2-os kategorijos grupę. 1-mos grupės rašiniai turi būti 500 žodžių ir jiems rekomenduojamos temos yra šios: a. Ką taupumas reiškia man?; b. Taupumas — Amerikos ekonomijos pagrindas; c. Taupymo istorija; d. Tautos turtas yra jos piliečių tau-

pumas. 2-ros kategorijos rašinių ilgumas nustatytas 1,000 žodžių. Rekomenduojamos temos: a. Tautos turtas yra jos piliečių taupumas; b. Turtingumas yra taupymo padovas; c. Taupumas laisvojo ūkio sistemoje.

Konkurse gali dalyvauti kaip valdiškų taip ir privačių mokyklų mokiniai. Konkurse dalyvauti reikalingus blankus ir formas bei medžiagą galima gauti iš The National Thrift Committee, 121 West Wacker Drive, Chicago, Illinois. Konkurso laimėtojams paskirtos, pinigines premijas. Už geriausį rašinį kiekvienoje kategorijoje Illinois Savings and Loan skiria \$100 premiją.

Illinois taupymo b-vių metinė konvencija St. Louis mieste

Rugsėjo 22-25 dienomis St. Louis mieste įvyksta Illinois Savings and Loan League konvencija, į kurią iš visos valstybės suvažiuoja keli šimtai taupymo bendrovių darbuotojų. Į konvenciją vyksta ir daugelis lietuviškų taupymo bendrovių atstovų. Oficialiu Lietuvos taupymo bendrovių lygos atstovu bus auditorė Frances Sadauskas-Bucek. Konvencijoje dalyvaus ir kalbas pasakys Federal Home Loan Bank Board narys John de Laittre iš Washington, D. C., Illinois valstybės Finansinių institucijų direktorius Joseph E. Knight ir Federal Home Loan Bank of Chicago prezidentas John E. Stipp. Konvencijoje bus svarstomi taupymo bendrovės liečiantieji klausimai.

Kas kiek taupo Lietuvoje?

Kai Amerikos taupymo bendrovės žmonių sudėtų pinigų suma pasiekia artį 100 bilijonų dolerių, kai vien lietuviškų taupymo bendrovių, veikiančių Chicagoje, indėlių suma prašoksta 200 milijonus dolerių, labai įdomu susipažinti su nesena Dirvoje iš sovietiško šaltinių paskelbtais duomenimis apie pinigų taupymą Lietuvoje. Sovietai paduoda šiuos skaičius:

Taupytojų kategorija	Taupytojų skaičius	Taupmenų suma mil. rublių	Vidutiniškai 1 taupytojų
Tarnautojai	145,300	35.8	247
Darbininkai	83,000	20.6	247
Kolūkiečiai	48,800	13.0	268
Kiti	74,400	11.7	159
	350,800	81.1	232

Rusai dažnai šaukia apie jų pavergtų kraštų laimingą ir turtingą gyvenimą, tačiau pliki jų pačių paduodami skaičiai sako ką kita. Nuostabu, kad iš 1,800,000 Lietuvos kaimo gyventojų "laimingų kolūkiečių" tik 48800 turi taupymo sąskaitas ir jose esama tik 13 milijonų rusiškų rublių taupmenų arba vieni sąskaitai tenka tik 268 rubliai. Visi rusų pavergtos Lietuvos gyventojai, kurių dabar rusai priskaito apie 2¼ milijonų taupymo sąskaitose turi tik 81.1 milijonų rusiškų rublių. Netikėtai pačių rusų paskelbta statistika atskleidžia kokiame skurde gyvena Lietuvos gyventojų dauguma. A. Baliūnas

Savanoriai carbininkai prie Port Arthur, Texas, bando smėlio maišais užtventki Cindy uragano sukeltą potvynį.

Mudu su Bakūnu sutariame

Ponas Vl. Bakūnas rugp. 16 d. Naujienose parašė straipsnį, kuriame kalba apie praeitą vasarą skridusią lietuvių ekskursiją į Europą ir lygina ją su ekskursija, 1936 metais plaukusia į Lietuvą.

Pradžioje, beskaitant jo rašinį, susidaro įspūdis, kad jis neigia faktą, jog praeitą vasarą buvo išskridusi didžiausioji lietuvių ekskursija. Bet kai atidžiau jo rašinį perskaitai, tai faktai vieni kitiems nesipriešina. 1936 metais išplaukusią lietuvių skaičius buvo didesnis, 134, bet šiais metais skrido 124. Niekad toks didelis lietuvių skaičius neskrido, todėl ir p. Vl. Bakūnas pripažįsta, kad praeitą vasarą Wide World Travels bendrovė sutarė kelionės reikalus didžiausiai skridusiai lietuvių ekskursijai.

Buvo įdomu skaityti p. Bakūno duomenys. Man malonu patvirtinti, kad Amerikoje gyvena lietuviai, prisidėjusieji prie tų didelių ekskursijų, nors aš apie jas tada nieko negirdėjau. Bet visa tai yra praeitis. Būtų gražu, kad mes dabar suorganizuotume dar didesnę ekskursiją. Turime iš anksto planuoti ir panaudoti visas naudingiausias aplinkybes. Didelę ekskursiją lengviausia būtų suorganizuoti į Vilnių, bet tuo tarpu didelės ekskursijos į gimtinę kraštą sąlygos dar nepribrendusios. Be kitų dalykų, ten nėra vietos, kur didesnį būrį ekskursantų apgyvendinti. Bet mes galime planuoti ateinančiais metais suorganizuoti didesnę ekskursiją į Europą. Galime planuoti ekskursiją į Pietų Ameriką arba į kitus kraštus. Man būtų malonu su p. Bakūnu ir kitais šioj srityje patyrusiais žmonėmis bendradarbiauti.

Vladas Rasčiauskas,
Wide World Travels Inc.
prezidentas

Kas taip kalba!

Antanėlis žvėryne: — Veizek, ma, ta beždžionė visai panaši į mūsų bočių!

Motina: Fi, Antanėli, kas taip negražiai kalba!

Antanėlis: — Bet, mamyte, aš tyliai sakiau, ar manai, kad beždžionė girdėjo.

• Geriausias pavyzdys, kad išvaizda apgaulinga, yra doleris, kurs šiandien atrodo visai toks pat, koks buvo prieš dešimtį metų.

BOSTON, MASS.

Apleido Bostoną

Alfonas Mučinskas, prieš porą metų Bostono kolegijoj gavęs sociologijos magistro laipsnį, išvažiavo į Los Angeles, kur mano nuolat apsigyventi.

A. Mučinskas buvo veiklus skautų akademikų tarpe.

Apleido Bostoną ir Milta Lemanaitė. Ji apsigyvens Chicagoje.

M. Lemanaitė taip pat daug veikė Bostono Skautų Akademikų Sąjungoje ir Pabaltiečių Dr.

Žuvis turi užsičiaupti

Meškeriotojas tupi ant upės kranto ir laukia. Eina pro šalį senutė ir sako jam:

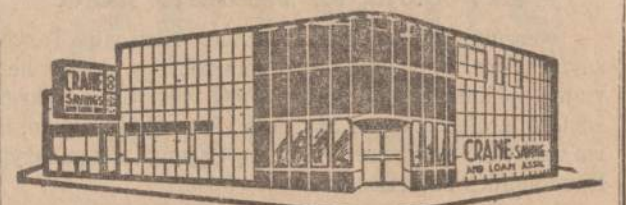
— Man atrodo nežmoniškai žiauru, kad vargšę žuvelę kabliuku už burnos traukiat. Jai skauda...

Pyktelėjęs meškeriotojas atžėžia:

— Nieko jai neatsitiktų, jei mokėtų laikyti burną užčiauptą.

• Tikrai laimingas gali būti tik toks žmogus, kurs turi glaudžius ryšius su gamta ir keletu žmonių.

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4½% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokama nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividenda mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome applanstyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

TAUPLYK STIPRIAUSIOJE BENDROVĖJE,

kur tavo pinigai gauna dividendą kas 90 dienu, pradėdant rugs. 30-ta.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS Virainia 7-1141

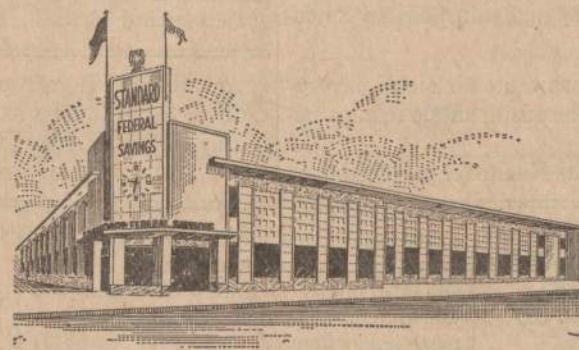
• Turtas \$84,000,000 • Ats. Fondas virš \$8,000,000 •

54 metų bėgyje Bendrovė visuomet išmokėjo taupmenas pagal pareikalavimą.

- PASKOLOS NAMŲ REMONTAMS duodamos be jokių priedinių paskolos sudarymo išlaidų
- NAMŲ PASKOLOS duodamos lengvomis sąlygomis iš žemiausių nuomūčių.

JUSTIN MACKIEWICH,
Valdybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH Jr.,
Prezidentas

DARBO VALANDOS:

Pirmad. 9 iki 8 val. vak.
Antrad. 9 iki 4 val. vak.
Trečiadien. — nedirbama.
Ketvirtad. 9 iki 8 val. vak.
Penktad. 9 iki 4 val. vak.
Šeštad. 9 iki 12 val.

NOW AT WOLSKY'S

YOUR MORNING IS AS GOOD AS YOUR MATTRESS

Sealy Posturepedic® IS THE "NO MORNING BACKACHE" MATTRESS

Lucky baby, lucky mother. Both enjoy beautiful mornings and that bright wide awake feeling that comes from a night of healthfully correct support and comfort on a Sealy Posturepedic. Posturepedic comes two ways: extra firm or gently firm. Whatever your choice, it's designed in cooperation with leading orthopedic surgeons (even the crib size Posturepedic). Come in today.

\$79.50

Full or twin size, matching foundation same price
No morning backache from sleeping on a mattress without proper support

WOLSKY BROS. FURNITURE AND APPLIANCE COMPANY

OUR NEW LARGER HEADQUARTERS

6141 SO. HALSTED ST. CHICAGO 21, ILLINOIS
Tel. RAdcliffe 3-4044 or TRiangle 3-0085

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate

4½% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone MArket 1-3070

Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Subscription Rates:		Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.		metams \$13.00	
		pusei metų \$7.00	
		trims mėnesiams \$4.00	
		vienam mėnesiui \$1.50	
Užsieniuose			
		metams \$16.00	
		pusei metų \$8.00	
		vienam mėnesiui \$1.50	
Dienraščio kainos:			
Chicagoje ir priemiestiuose			
metams \$15.00			
pusei metų \$8.00			
trims mėnesiams \$4.00			
vienam mėnesiui \$1.50			
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniai — iki 12-los.			

JAV stoja už Pabaltijo laisvę

Neseniai įvykusiame Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime, Chicagoje, buvo perskaitytas įdomus lietuviams dokumentas. Jo autorius yra valstybės psekretoris (Under Secretary of State) W. Averell Harriman, kuris vadovavo derybose su Sovietų Sąjunga dėl sudarymo branduolinės sutarties.

Pabaltijo Valstybių Laisvės Komitetas šių metų rugpjūčio 20 d., New Yorke, priėmė rezoliuciją Lietuvos, Estijos ir Latvijos išlaisvinimo klausimu, ir jos nuorašą Stephen Bredes Jr. pasiuntė p. Harrimanui. Pastarasis jam atsakė laišku, datuotu rugsėjo 4 d., dėkodamas už rezoliucijos prisiuntimą ir pareiškdamas, kad JAV valdžia laikosi politikos, remiančios Pabaltijo tautų troškimus laisvės ir tautinės nepriklausomybės.

Tęsdamas savo laišku, kurį ALTO narys Bredes perskaitė Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime, valstybės psekretoris Harrimanas sako:

"Kaip Jums yra žinoma, Jungtinių Valstybių valdžia stengėsi per metų metus šią politiką vykdyti, nuosekliai laikydamasi nusistatymo nepripažinti prievartos keliu padaryto Pabaltijo Valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, nepalaidama pripažinti paskutinių tų valstybių laisvų vyriausybės atstovų Jungtinėse Valstybėse, demaskuodama tarptautiniuose forumuose imperialistinę Sovietų praktiką ir teikdama moralinę paramą sąjūdziams bei veikloms, atsidavusiems Pabaltijo tautų laisvės reikalui.

"Būkite tikri, kad Jungtinės Valstybės nepaliaus ir toliau dėti pastangas už šį reikalą efektingiausiomis priemonėmis, kokios tik yra prieinamos."

Laiškas yra pasirašytas paties Harrimano ranka Valstybės Departamente Washingtone, kaip oficialus dokumentas.

Reikia pabrėžti tą aplinkybę, kad šį laišku parašė aukštas departamento pareigūnas, aukščiausias po valstybės sekretoriaus Rusko, vos mėnesiui praėjus po branduolinės sutarties sudarymo Maskvoje. Aišku, jog tos sutarties pasirašymas anaipol nereiškia, kad JAV vyriausybės pasuko į principinių nuolaidų politiką Sovietų imerializmo atžvilgiu.

Ginti esamas nepriklausomas tautas ir siekti pavergtų tautų išlaisvinimo — buvo ir pasilieka šios šalies užsienių politikos pagrindas.

Tai patvirtino ir prezidentas Kennedy, pareiškdamas

APŽVALGA

Bažnyčios auga, bet religijų įtaka mažėja

Tik 20 nuosimėjų bažnyčių narių — tiek Romos katalikų, tiek protestantų — gyvena pagal savo religijos prisakymus. Likusieji 80 nuos., atseit milžiniška dauguma, jų nepaiso.

Tokią nuomonę išreiškė pereitą ketvirtadienį pasikalbėjime su spaudos atstovais žymus katalikų teologas, kun. Gustave Weigel, Jėzuitų seminarijos profesorius Woodstock, Md., atvykęs į Chicago duoti Loyolos universitete eilę paskaitų tema: "Kunigas Moderniame Pasaulyje".

Kun. Weigel buvo vertėjas iš lotynų kalbos į anglišką ekumeninio konsiliumo (susirinkimo) pirmojoje sesijoje pereitą rudenį. Dabar jisai vėl kelias į Vatikaną citi tas pačias pareigas antrojoje sesijoje, kuri prasidės rugsėjo 29 d. Jisai, be to, yra Vatikano Krikščionių Vienybės sekretariato narys.

Pasakoti apie darbų eigą ekumeniniame konsiliume kun. Weigel negali, davęs slaptybės priesaiką. Bet laikraščių reporteriams jisai išdėstė savo pažiūrą į bažnyčios bei religijos vaidmenį šių dienų pasaulyje bendrai. Bažnyčia, sako jisai, gali daryti įtaką, bet negali ir neprivalo viešpatuoti.

Jungtinėse Valstybėse, pastebėjo kun. Weigel, mes matome paradoksa (keistą prieštaravimą), jog bažnyčios šandien yra stipresnės, negu kada nors buvo praityje, turi daugiau narių ir didesnius pastatus, bet "Dievas turi mažiau reikšmės mūsų gyvenime ir kultūroje".

Vienas faktas, sako kun. Weigel, tai aiškiai parodo. JAV Aukščiausias Teismas galėjo "pasisakyti be baimės" prieš maldą ir Biblijos skaitymą viešosiose mokyklose.

Tai liečia ne tik JAV, pastebėjo jėzuitas teologas. Taip yra ir kitur. Religijos įtaka eina mažin, nors tikinčiųjų skaičius auga. Jisai esąs ne pesimistas, bet realistas — ir sako tai, kas yra tikrovėje. Jisai mano, jog esą per daug kunigų, kurie nori, kad bažnyčia dominuotų.

Taip atvirai kalbėti, kaip

savo kalboje J. T. generalinėje asamblėjoje, pereitą penktadienį, jog giliausias skirtumas tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos yra Amerikos žmonių įsitikinimas, kad kiekviena tauta privalo turėti apsisprendimo teisę.

šis teologijos profesorius, kiti kunigai nedrįsta. Jisai žino, kad su jo nuomonėmis skaitosi ir Vatikanas.

PAVOJUS IŠ GENEROLŲ IR PRAMONININKŲ

Pabaigęs savo tarnybą Baltajame Name, buv. prezidentas Dwight D. Eisenhower savo atsisveikinimo pareiškime Amerikos visuomenę įspėjo, jog reikia saugotis, kad valdžioje neįvyktų per daug galios "karinis-pramoninis sambūris" (military-industrial complex). Eisenhoweris tarė:

"Mes turime nieku būdu neleisti, kad šitos kombinacijos svoris pastatytų į pavojų mūsų laisves ir demokratinius procesus. Mes neprivalome nieko imti už tikra. Tik žinančios pilietijos budrumas gali priversti, kad milžiniška gynybos pramoninė ir karinė mašinerija būtų kaip reikiant suderinta su mūsų taikingsiais metodais bei siekimais, idant saugumas ir laisvė tarpų drauge."

Šitais truputį miglotais diplomatiškais žodžiais gen. Eisenhoweris išreiškė labai svarbią mintį, kad JAV demokratinė santvarka atsidurtų dideliame pavojuje, jei valdžioje įsigalėtų ginkluotų jėgų vadai ir gynybos reikalams dirbančios pramonės bosai. Jų įtaka labai didelė, pinigų jiems nelūksta; kongresas visada stengiasi patenkinti jų norus.

Generolai, kurie remia pramonės korporacijų interesus, pasitraukę iš karinių tarnybos, gauna aukštas ir puikiai apmokamas vietas tose korporejose. Taigi jioms nėra ko bijoti.

Eisenhoweris žino tai iš savo ilgų metų patyrimo, kaip buvęs vyriausias armijų vadas Antrajame Pasauliniame kare ir, paskui, kaip JAV prezidentas.

Veržliausia iš visų ginkluotųjų tarnybų šiandien yra Oro Jėgos (karinės aviacijos) vadoybė. Tik jos generolai drįsio viešai pasisakyti prieš daly-

Keturios gyvos užaugusios iš Dione penketuko Kanadoje, visos jau 29 metų amžiaus. Penktoji buvo epileptikė ir mirė 1953 metais.

Baltušis liepia rašytojams kurti partiškai

Chruščiovui savo kalboje kelpenume š. m. birželio 21 išaukštinti rašytojams akla paklausiti partijai, kuri menu telauki tik vad. socialistinį realizmą ir griežtai smerkia visas modernines sroves literatūroje, visoj sovietijoj galvas pakėlė stalinistai rašytojai, dažniausiai senesnės kartos, sugebėję reikštis tik anuo primityviu, Chruščiovo išliaupsintu realizmu. Ir Lietuvos savo kolegas ėmėsi mokytį senieji "partiško meisteriai", už jį Stalino laikais pelnę laurus. Vienas jų — Juozas Baltušis — savo pamokslus jaunesniesiems rašytojams, pasidavusiems "pseudonovatoriškumo bangai", pirma paskelbė rusiškai "Voprosy literatury" žurnale, o paskui ir lietuviškai. "Literatūros ir meno" savaitinukų (nr. 33, rugpj. 17). Baltušis prikiša jaunesniesiems sovietinės Lietuvos rašytojams, kad jie be atodairio nuvertinę senuosius korifėjus — S. Nerį, Cvirką, Montvilą —, net visą pokario meto literatūrą, nes ji neatspindėjusi savo laikotarpio tikrovės, neatitikusi liaudies minčių ir jausmų. Viso šito akivaizdoje jam šovusi į galvą laiminga mintis: pasinaudoti Majakovskio patyrimu, nueiti pas skaitytojų ir patikrinti, kaipgi yra ištikrųjų.

Pabuvojęs Baltušis daugelyje gamyklų, kolchozų, mokyklų, ligoninių; kalbėjęs su šimtais įvairiausių profesijų žmoniu. Ir ką gi? "Šis patikrinimas davė man daug jėgų tęsti darbą, citi toliau pasirinkti keliu — socialistinio realizmo, literatūros partiškumo keliu". Įsitikinęs, kad Salomėja Neris — jokia atgyvena, o nepalaužiama ugninga kovotoja už komunizmą ateitį; kad Cvirka — augščiausia lietuvių sovietinės prozos viršūnė, kurios nė vienas lietuvių sovietinio rašytojų nesą pasiekę. Jie mėgiami darbo žmonių ir entuziastingai skaitomi. Kai perskaitęs Chruščiovo pranešimą plenume, iš karto įsitikinęs, jog ten reiškiama tos mintys ir tie samprotavimai, kuriuos gurdėjęs iš žmonių lūpų. Tai duoda jam teisę pasakyti, jog darbo žmonės puikiai perprantą, kas yra abstrakcionizmas ir formalizmas, pažįstą juos dar iš buržuazijos valdymo Lietuvoje laikų ir neprimą jų, šluoją šalin, kaip šluoją visas niūrios buržuazinės praities atgyvenas... Kas tuo netiki, gali lengvai įsitikinti. Tereikia už keturias papeikas nusipirkti bilietą į treilibusą, pavaziuoti juo iki artimiausios Vilniaus gamyklos, užėiti į vidų ir — sužinosi tiesą...

Aiškiai matyti, kad senasis partietis, Stalino laikų auklėtinis Baltušis niekaip negalėjo prarasti savo jaunesniųjų kolegų bandymų pakilti iš socialistinio realizmo Prokrustos lovos. Jam knietėjo su jais atsisakytū. Progos davė pats Chruščiovas, paliepes sovietiniams rašytojams grįžti atgal

į stalininį primityvizmą. Ir džiūgauja senasis stalinistas, kad nebereiks pasitempti; pasidomėli sudėtinga žmogaus psichologija, be kurios neapsieiti rašytojui Kuriauose, stebėti žmogiškojo gyvenimo esmę, kurios niekad negali pasiekti bet kokio partiškumo iškreiptas žvilgsnis. Vėl belieka rašytojui orientuotis pagal tamsiausio visuomenės sluogsnio skonį ir partijos direktyvas. Paties Baltušio raštai kaip tik pagal tai sukirpti. Dėl to jis gali dabar išdidžiai džiaugtis, sakyti pamokslus savo jaunesniems "paklydėliams" kolegoms, pirštu rodydamas kaip pavyzdį save patį ir vėl iš numirusių prikeltą "didįjį mokytoją" Stalingą. (E)

Dar daugybė buv. DP gyvena stovyklose

Vien tik Vak. Vokietijos Badeno-Viurtembergo krašte 700 buv. DP, vokiečių dabar vadinamų "heimatlose Auslaender" — benamių užsieniečių, gyvena stovyklose. Tokių stovyklų ypač apstu Stutgarto apylinkėse. 1951 m. visoj Vak. Vokietijoj buvo 225,000 benamių užsieniečių. Badeno-Viurtembergo krašte tuo metu gyveno 31 stovykloje 12,300 buv. DP. Vokiečių daviniais, minėtas Vokietijos kraštas dabar per metus šitos rūšies užsieniečiams suselpti išleidžia apie 600,000—700,000 markių. Nuo 1950 m. pietų Vokietijoje jiems pastatyta apie 1900 butų, kuriuose apsigyveno 8,000 žmonių. Vien tik Stutgarte ir jo priesčiuose gyvena 7,000 buv. DP. (E)

Balti plaukai ne visada įrodo, kad galvoje daugiau smegenų yra.

IŠ LIETUVIŲ SUSIVIENIJIMŲ IR SKILIMŲ ISTORIJS

J. KLAUSEIKIS

15.

"1. — Jg sąnarys 11 kuopos SLA J. Damijonaitis ant rašto išsireiškė, kaip nėra peklos, taip nėra reikalo nei jos bijoti, parodydamas tokiu būdu priešingumą viename iš pamatinių dogmatų krikščioniško tikėjimo;

"2. — Jg tas pats M. J. Damijonaitis prie daugelio žmonių išsitarė: "Visi kunigai ir vyskupai yra apgaudinėjotai; tikėjimas yra išrastas kunigų dėl lengvesnio apkraustymo žmonių kišenių", pasirodydamas tokiu būdu viešai priešu krikščioniško tikėjimo.

3. — Jg sąnarys tos pačios 11 kuopos Jonas Tareila prie daugelio žmonių išsitarė: "Bažnyčia ir kuningai yra tik būdas apmuilnimo žmonių", pasirodydamas tokiu būdu viešai priešu visokios bažnyčios ir visokio tikėjimo.

"4. — Jg abudu, M. J. Damijonaitis ir J. Tareila, yra priešai bažnyčios, nes daugelį sykių girdėta juos šnekantčius viešai prieš bažnyčią.

"Už tai mes sąnariai Centrališko komiteto, pripažindami, jog viršminėtų sąnariu, M. J. Damijonaitis ir J. Tareila, kaip stojusiu į aiškia kovą prieš krikščionišką tikėjimą, laužo SLA konstituciją, ir

pripažindami, jog juodu, kaip tokiu, yra pavojingu SLA, pasinaudojome iš tiesų, suteiktų mums to paties Susivienijimo konstitucijos (žiūrėti rubriką — Bausmės) ir garsiname:

"1. — Jg M. J. Damijonaitis ir J. Tareila, sąnariai 11 kuopos SLA iš to pat Susivienijimo liekasi prasalinti, nustoja visų privilegijų Susivienijimo sąnarystės ir palydi visas tiesas prie įmokėtų pinigų.

"2. — Jg sąnariai 11 Kuopos, kurios J. Tareila buvo prezidentu, privalo kuograzžiausiai susirinkti ir išrinkti naują viršininką".

Šitas nutarimas buvo paskelbtas "Tėvynėje" 1901 m. vasario 16 d., 7 numeryje.

"Išbrauktieji nariai perskaite apie šią jų išbraukimą, nustebo, kad tas buvo padaryta be jų žinios. Stebėjosi iš to ir kiti nariai ir savo nusiteikimą parodė protestais. Pirmiausiai atsiliepė išbrauktieji nariai, paskui atsišaukė ir kiti balsai, nupeikdami centro Valdybos neteislingumą ir slaptą pasielgimą su nariais. Šitų išmetinėjimų ir rugonių buvo pilni laikraščiai ir tik kaip koks balsas, pritariantis išbraukimui. Vieni savo raštus siuntė "Vienybėje", kiti "Lietuviai", treti "Tėvynėje", bet siunčiamieji "Tėvynėje" ėjo per cenzūrą. Kun. Kaupas vienus metė gurban, nusikratydamas jais trumpu atsakymu "Tėvynėje", kitus sutrumpinęs siuntė indėti organan. Šitų protestų prieš tų dviejų narių išbraukimą galėjai mačius prikrauti, kaip išsireiškė anuometinis rašėjas".

Kun. Žebrius užtarė išmestuosi

"Kun. Žebrius, Tareilą ir Domijonaitį gerai pažindamas, savo atsišaukimą jų reikalui prisiuntė ne kun. Kaupui, bet tiesiog "Tėvynės", redakcijon. Bet redakcija pati negalėjo to atsišaukimo garsinti be pirmininko peržiūrėjimo; nes buvo aštriai parašytas. Taigi redakcija kun. Žebrio atsišaukimą pasiuntė pirmininkui, kuris užuot jį garsinus, davė "Tėvynėje" kun. Žebriui šitokį atsakymą:

"Mes žinome, ką darėme; ir priėjome prie konkluzijos, kad p. Tareilą ir Domijonaitį išmesti iš Susivienijimo. Svarstėme ne adyną, ir ne dieną, bet išstisus du mėnesius. Rodosi neperviršijome tiesų, suteiktų mums Susivienijimo konstitucijos, o vienok Tamsta mūsų pasielgimą pavadinai "tironija".

"Veltui! Atsiliepinas netilps "Tėvynėje" Remiasi ant klaidingo suprositeum būk išmetėme nesielgiančius pagal konstituciją Susivienijimo sąnarius be sūdo ir be liudininkų, būk Centrališkam Komitetui tik prisipašnavo bedievystė Tareilos ir Damijonaicio".

Toliau Astramskas sako, kad triukšmo, kurs vokie prieš šešioliktą seimą buov trys svarbiausios priežastys: penkioliktoje seimo protokolo iškraipymas, kuriame nebuvo įrašytas seimo nutarimas kad centro valdybos raštinnikas yra kartu ir "Tėvynės" redaktorius; Damijonaicio ir Tareilos iš susivienijimo išbraukimas; tre-

čia — "Tėsynės" spaustuvei netinkamas vietos parinkimas.

Atsiliepdamas į priekaištus, kun. Kaupas "Tėvynėje" išspausdino straipsni, iš kurio matyti ano laiko nuotaikos ir padėtis Susivienijime. Kun. Kaupas rašes:

"Taigi esu caras, esu žandaras, tironas ir, Dievas žino kas. — Taip mane pravadzijuja nekurie korespondentai "Lietuvos" ir "Vienybės".

"Tylėjau ligšiolei, bet tegul man bus balsas duotas nors syki.

"Už ką mane vadina caru? — Vienatiltosevynėje"erisnu'oeodėn niai už tai, kad, būdamas sargu SLA konstitucijos drauge su kitais sąnariais Centrališko Komiteto, išmečiau iš Susivienijimo du peržengusius ją vaikinuk; išmečiau (ne vienas, bet drauge su visais sąnariais Centrališko Komiteto) — kaip nekurie tvirtina — be sūdo, be liudininkų, be tyrinėjimo. Atkartosiu maždaug tą patį, ką pirmiau rašiau.

Susivienijimo L. A. konstitucija nepripažįsta jokio sūdo. Viskas yra atiduota Centrališkam Komitetui, kurį kontroliuoja liktai seimas. Centrališkas Komitetas sudija, deda bausmes, žodžiu, užlaiko visą tvarką Susivienijime. Taigi, jeigu yra kas caru, tai tik konstitucija, kuri suteikia tokią "cariską" valdžią Centrališkam Komitetui. Bet čia apie carizmą negalima nė šnekėti, nes sūdas buvo (sudziomis yra sąnariai Centrališko Komiteto), tyrinėjimai buvo (išdavėme ištarę tik po dviejų mėnesių

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS... 2858 W. 63rd STREET

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 3148 WEST 63rd STREET

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA... 425 N. LIBERTY ST.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON... 2434 WEST 71st STREET

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 4157 ARCHER AVENUE

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 3844 WEST 63rd STREET

Dr. Aldona A. Juška

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE... 2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. V. KAUPAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 736 WEST 35th STREET

DR. A. KAVALIUNAS

VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS... 2300 W. 51st STREET

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS... 2858 W. 63rd STREET

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 4010 WEST MADISON STREET

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija... 4644 So. ASHLAND

Kalendorius kartojasi

Vienas belgų matematikas padarė labai įdomų atradimą...

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2652 WEST 59th STREET

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 802 WEST 31st STREET

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS... 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER... 25 metų patyrimas

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-7381

GRADINSKAS

NAUJIENA! BATERIJINIAI FONOGRAFAI...

PERKRAUSTYMAI

MOVING... 2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas... 3415 So. LItuanica Avenue

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS... 1490 kil. AM.

LIETUVIŲ KALBA

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio...

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI... 2022 W. 69th Chicago 36th St. Tel. WAlbrook 5-9209

Keturios mergaitės iš penketuko, gimusios St. Luko ligoninėje, Aberdeen, S. Dakota. Penktasis yra berniukas.

SOCIALINĖ APDRAUDA

Gaunant socialinės apdraudos (Social Security) išmokėjimus reikia pranešti bet kokius pasikeitimus

Socialinės Apdraudos Administracija, 111 N. Wabash avenue, Chicago...

Kitas klausia, ar vyras ir žmona gaus atskirus išmokėjimų čekius...

Pasunkėjo persikėlimas iš komunistų valdomų kraštų

Ziniomis iš Vokietijų sluoštinių, kurie rūpinasi vadinamųjų vokiečių repatriantų perkeldinimu...

1. Jei išmokėjimus gaunantis yra jaunesnis kaip 72 metų ir pradėjo dirbti...

2. Jei išmokėjimus gaunantis nebeįėjėgia tvarkyti savo fondų — Social. Apdrauda...

3. Globos pakeitimas. Reikia tuojau pranešti Social Apdraudai...

4. Mirimas.

5. Vedimas ar išteikėjimas — aprausto darbininko vaiko, našlės, našlio...

6. Divorsas (arba panaikintas anulus) — jei asmuo gaudavo išmokėjimus kaip aprausto darbininko žmona.

7. Adoptacija — išmokėjimus gavusio vaiko.

8. Kai vaikas apleidžia motinos globą.

9. Dar kai kurie atvejai, liečiantys išmokėjimus gaunancio nedarbingumą:

a) Grįžimas į darbą, nesvarbu kiek uždirbant;

b) Sųlygų pagerėjimas, ir c) Atleidimas iš ligoninės.

10. Bet koks adreso pakeitimas turi būti tuojau pranešamas Social. Apdraudos ofisui...

Visais tais ir kitais klausimais brošiūrėlė su paaiškinimais gaunama paprašius bet kuriame Social. Apdraudos ofise.

Atsakymai į klausimus

Atsako Mr. M. Laff, Social Security Administration, 111 N. Wabash Ave., Chicago.

Vienas klausia, ar galima ir kaip galima pataisyti anksčiau duotą netikslią informaciją?

Atsakymas, reikia kreiptis į savo distrikto Social. Apsaugos ofisą ir paprašyti Form OAA-N (Request for Change in Your Social Security Records).

Atsakymas, ar galima ir kaip galima pataisyti anksčiau duotą netikslią informaciją?

Atsakymas, reikia kreiptis į savo distrikto Social. Apsaugos ofisą ir paprašyti Form OAA-N (Request for Change in Your Social Security Records).

Vietos lietuvių šelpimas

Balfo įstatai nei JAV valdžios įstaigos, kur Balfas registruotas, niekada nedraudė šelpiti JAV gyvenančius lietuvius.

Balfas vietinių lietuvių šelpai yra išleidis daug tūkstančių dolerių.

Taupydamas lėšas, lietuvių, ypač tremtinių šelpai užsieniuose, Balfas stengėsi vietinę šalpą rekomenduoti pajėgesnėms vietos amerikiečių labdaros institucijoms.

Vietinės šalpos darbo procedūros supaprastinimui Balfos direktoriaus š. m. balandžio 20 d. nutarė, jog vietos Balfos skyriai nusprendžia vietinės šalpos reikalingumą iki 50 dolerių.

Prašau Balfos skyrių Valdybas atkreipti dėmesį į vietos lietuvių šalpą.

Visus geros valios lietuvius nuosirdžiai prašau pasidaryti sutelktinimui lėšų ne tik vietos lietuviams, reikalingiems pagalbos, bet ir tūkstančiams brolių ir seserų užsienyje, kurie užpila Balfos Centrą maldavimais.

Prel. Dr. J. B. Končius, Pirmininkas

Didžiausi planuotojai dažniausiai turi mažiausias pasekmes.

"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

Mirė 1963 m. rugsėjo 21 d. 11:30 val. rytą, sulaukęs 70 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Biržų apskrityje ir parapijo, Geniškių kaime.

Amerikoje išgyveno 53 metus. Paliko nuliūdę: žmona Ona, pagal tėvus Užbaliūtė, sesuo Mulvina Margaitis ir svogeris Joseph su šeima; pusbrolis Jonas Gaidelis, daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Lietuvoje liko du broliai Mykolas ir Bronislavas Valiuliai ir jų šeimos, svogerka Pranciška Stankevičienė su šeima. Priklausė Garfield Park Vyrų ir Moterų klubui ir SLA Cicero 301 kuopai.

Kūnas bus pašarvotas šiandien 7 val. vakarą Petkaus Marquette Funeral Home, 2533 West 71st Street.

Trečiadienį, rugsėjo 25 dieną 10 val. rytą bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Joseph Valiulis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jam paskutinį patarimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, sesuo, broliai, pusbrolis ir kiti giminės. Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. GR 6-2345.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos susirinkimas įvyks rugėžio 25 dieną, Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd St., 8 val. vak.

Protekcija padeda kopėčiomis aukštyn, bet laikytis turi pats.

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETELI, PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MASIŲ FONDUI ATLIKSI DIDELI IR GARBINGA DARBA, KIEKVIENA DIDELE AR MAŽA AUKA BUS TINKAMAI ĮVERTINTA.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoms gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

LOVEIKIS Telegrama | Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA GELES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st STREET Tel.: GRovehill 6-2345-6 1410 So. 50th AVE., CICERO Tel.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA RRepublic 7-8600 RRepublic 7-8601

John F. Eudeikis Laidotuvių Direktorius SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: Yards 7-1741 — 1742 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE Telefonas: LAFayette 3-0440 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139 P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911 LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228 VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401 STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET RRepublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672 PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Rožytės motiną rado tavernoj

Prieš keletą dienų maža 3 metų mergaitė šiaurinėje Chicagos miesto dalyje paskambino prie namų, 3517 Wilton St. durų ir išėjusiai savininkei Mrs. McDonough pasakė: "Aš paklydau. Ar neaglėtum tamsia padėti man surasti mano mamą?" Ji pasisakė savo vardą Rose Ann, bet daugiau nieko nežinojo.

Mergaitė buvo perduota į Andy prieglaudą, jai buvo nupirkti nauji drabužėliai ir po visų miestų prasidėjo motinos ieškojimas.

Dvi policijos moterys pagaliau rado: Rožės motina, Harriet Eddy, 34 metų, besėdinti Sheffield avenue tavernoje ir pasiaiškino mergaitės ieškojusi, bet negalėdama rasti, nutarusi širdperš aplaistyti.

Seimos teismo teisėjas Alfred Cilella žadėjo mergaitę paskelbti tėvų apleista, kad būtų galima jai suteikti geresnę globą. Jos tėvas už vagystes sėdi Stateville kalėjime.

Charlotte Fisher, 7 metų, prieš keletą dienų gimusio penketuko sesutė, patenkinta savo penkimišiais lėlytėmis, kurias ji gavo gimtadienio proga.

Illinojų 1964 metais bus 70000 valdininkų

SPRINGFIELD. — Illinojaus valstybėje algas gaunančių valdininkų šiuo metu yra 66,703, o kitamet bus jau 70,000, kaip matyti iš valst. auditoriaus raporto. Per vienus tik metus, pasibaigusius liepos 31 d. naujų valdininkų padaugėjo 5,100 ir skaičius turėsias didėti, nes, pavyzdžiui, 16,558 tarnautojų valstybinėse "proto" ligoninėse esą labai per mažą.

Gubernatoriaus Kernerio spaudos padėjėjas Chris Vlahoplus sako, kad trys didžiausios išlaidų versmės yra proto sveikata, vieškeliai ir universitetai.

Automobilių nelaimės Chicagos greitkeluose

Statistika rodo, kad per pirmąjį pusmetį šiemet labai padaugėjo automobilių užpakalinių susidūrimų (rear-end collisions) skaičius. Bendrai tokių susidūrimų nuostimis buvęs 41.3, bet per birželio mėnesį pakilęs iki 59.5 nuostimčių.

Per pirmuosius 6 mėnesius greitkeluose (expressways) buvo 3,825 nelaimingų atsitikimų (akcidentai), iš jų 1,918 buvo užpakalinių susidūrimai.

Dvi labiausiai pavojingos greitkelių vietos esančios Dan Ryan tarp 22 ir 31 gatvių su 211 akcidentais ir Northwest nuo Congress gatvės iki 300 Nort avenue su 206 akcidentais. Pavojingiausias laikas penktadieniais nuo 4 iki 6 val. popiet.

Ir po vasaros?

Ketvirtadienį, rugsėjo 19 d., apie 1 valandą popiet mieste prie Midway temperatūra rodė 92 laipsnius, kai staiga papūtė šiaurės rytų vėjas ir iki 5 val. popiet numušė iki 70, o Grant parke iki 66 laipsnių. Per trejetą valandų nukrito 22 laipsniai. Penktadienio rytas išaušo su šaltu smulkiu lietium ir 53 laipsniais temperatūros.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Kunigas kaltina Katalikų bažnyčią

ST. LOUIS. — Nėgras kunigas, Chicagos universiteto Newman klubo direktorius, Rollin Lambert, kalbėdamas St. Louis arkidiecezijos žmogaus Teisių Instituto konferencijoje, pareiškė, kad nėgrai Romos katalikų bažnyčią Jungtinėse Valstybėse laiko baltojo žmogaus bažnyčia, kuri nėgramams siūlanti "sugedusias prekes".

"Baltieji žmonės prileidžia, kad nėgramams bažnyčioje yra vieta", kalbėjo tėvas Lambert, bet tradiciniai tokia vieta visada buvo tenai, o ne čionai, toli toli, tik ne mūsų parapijoje".

"Nėgrai gali apkaltinti katalikų bažnyčią siūlant jiems sugadintas prekes: Kristaus mokymą apie žmogaus kilmingumą ir lygybę, sutėršiant rasizmu ir neteisę pačioje bažnyčioje", pasakė kun. Lambert.

Kaip Mrs. Gintilas įdavė du plėšikus

Ketvirtadienį pietų metu prie Mrs. Bernice Gintilas namų, 3656 60 th Place, priėjo du vyrai, pasisakė, kad esą prokuroro, policininkai ir atėję jos suimti už laikymą savo namuose gėmlinimo įstaigos. Jai besiginėjant, "policininkai" išveržė vidun, ją nusivargę rūsį ir čia uždare maudyklės kambarėlyje ir užrėmė įvairiais baldais, pradėjo apkraustyti namus.

Šiaip taip išsilaisvinusi iš maudyklės Mrs. Gintilas čia iš rūšio paskambino policijai. Vagys išgirdę ją kalbant, leidosi bėgti, netoli nubėgę buvo atsukęjūsios policijos sulenkinti užgatyvę tarp 60 Street ir 60 Place.

Abudu vagys — Louis Bombacio, 40 metų, ir Ronald Krasnek, 32 metų, padėti saugioje vietoje ir FBI tardomi ryšium su dviejų tavernų apipėšimu, kur vagys taip pat vaidino prokuroro policininkus. Be to jiedu tardomi dėl keleto skolinimo-taupyimo kasų apipėšimo paskutiniiais mėnesiais.

Nėgras pataria nėgramams planuoti savo praeagį

Valst. atst. William H. Robinson (respublikonas iš 20-into wardo) pasakė, kad vienintelis tikras kelias nėgramams pasiekti vidurinės klasės būklės yra planuoti šeimas. "Tik kada nėgrai išmoks planuoti savo šeimas, kad galėtų gyventi pagal savo ekonomines išgales, galės jie pasiekti geresnės padėties", jis pasakė. Rep. Robinson, kurs pats yra nėgras ir Illinojaus legislatorijoje atsitovauja miesto pietinę dalį, kalbėdamas Planned Parenthood draugijos susirinkime, reikalavo, kad Cook apskrityje ligoninėje būtų įvesta gimdymų kontrolė, reikšdama apgalvėtą, kad tas reikalas yra patekęs politikieriams.

J. Maskoliūnas Chicagoje

Jokūbas Maskoliūnas, nuo 1945 metų gyvenantis Floridoje, šiomis dienomis atvykęs į Chicagą svečiuojasi pas savo brolių Adomą ir savo dukrą Elviną Hizgin. Paviešėjęs apie savaitę ir aplankęs savo gimines bei draugus, Maskoliūnas ir vėl grįš į Floridą.

Jokūbas Maskoliūnas 1889 m. vasario 26 d. gimė Lietuvoje, Ukmergės apskr., Siesikų valsč., Čeronių kaime. Tuometinėje Lietuvoje jis lankė Siesikų miestelyje buvusią pradžios mokyklą. 1907 m. jis atvyko į Ameriką. Pabandęs kelių darbų ir apsidairęs, 1910 m. jis jau nuėjo į tavernos biznį, kurį vedė iki 1919 metų. Nuo 1924 metų iki 1928 Maskoliūnas, kartu su Sutkauskis, vedė Mildos teatro biznį. 1928 m. savo dalį Mildos teatro jis pardavė Sutkauskui.

1927 metais Maskoliūnas nusipirko daug senų namų, buvusių Bridgeporte, S. Halsted gatvėje, prie 35-tos. Tuos namus Maskoliūnas nugriovė. Vėliau toje vietoje buvo pastatyti trys moderniški nauji pastatai. Vienas jų yra "Ramovos" teatras. "Ramovą" statė bendrovė, bet didžiausią šerų skaičių turėjęs Maskoliūnas. Antanas Olis buvo šios bendrovės advokatas ir direktorius.

Pastaciūs teatrui namą, Maskoliūnas pasiūlė \$100 dovana tam asmeniui, kuris parinks tinkamą naujam teatrui vardą. Buvo sudaryta komisija vardu parinkti. Komisijai buvo atsiųsta šimtai vardų. Ji pasirinko Ramovės vardą. Paaiškėjo, kad šį vardą pasiūlė Kanados lietuvis. Jis laimėjo \$100.

1929 m. rugsėjo 17 ir 18 d. d. įvyko "Ramovės" teatro atidarymas. Į premjerą buvo kviečiami tik lietuviai ir jų draugai. Tiketai kainavo po \$2 ir daugiau. Šiame "Ramovės" teatro atidaryme Naujienų pirknie išrinktoji gražuolė Miss Naujienos, panelė Fausta Liepaitė iš "Ramovės" teatro bendrovės gavo \$100 čekį ir briliantinį žiedą.

Ramovės teatro pastatymas kainavo apie \$450,000. Ten yra vietos 1,200 žmonėms atsisėsti. Užėjus depresijai, "Ramovės" teatras perėmė morgičius davei graikai. Jokūbas Maskoliūnas prarado visus į tą teatrą idėtus pinigus.

1933 m. Maskoliūnas vėl pradėjo tavernos biznį. Jame išbuvo iki 1948 m. Chicagoje jis priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai, SLA, Jaunų Lietuvių Tautiškam Klubui, o St. Petersburg, Fla., suorganizavo SLA 373-ęją kuopą, joje eina įdininco pareigas. Jis priklausė Am. Liet. Klubui St. Petersburg, eina jo vicepirmininko pareigas. Jis yra West Coast Am. Liet. Citizens Club of Tampa narys. Kurį laiką buvo jo pirmininkas.

1911 m. Maskoliūnas vedė Oną Kvevičiūtę. Jiedu išaugino dvi dukteris: Margareta, kuri baigė North Western Universitetą, chemijos skyrių, ir Elviną, kuri baigė to paties universiteto dentisterijos skyrių.

Pardavęs biznį Chicagoje, Maskoliūnas išvažiavo į Floridą. Ten jis įsigijo puikų namą, kur senatvė leidžia. Kiek jėgos jam leidžia, tai jis vis dar dalyvauja visuomeniniame darbe ir pinigais paremia kultūrinės lietuvių pastangas.

Linkime Jokūbui Maskoliūnui stiprios sveikatos ir bu drumo. Alex Ambrose

HELP WANTED — MALE Darbininku Reikia REIKALINGI PATYRE MEDŽIO DARBININKAI • Cabinet assemblers • Cabinet makers LENC - SMITH MFG. CO. 4616 WEST 19th STREET CICERO, ILL.

LATHE OPERATOR TOOL ROOM EXPERT. Top Wages. Company Benefits 7718 So. CLAREMONT WA 5-3949

REIKALINGI MEDŽIO DARBININKAI PATYRIMAS BŪTINAS • Trim sawyers • Router hands Dieninei ar naktinei pamainai. LENC SMITH MFG. CO. 4616 W. 19th St., Cicero, Ill.

BUSINESS CHANCES Biznio Proga

SMALL INVESTMENT Reliable person to service and collect from cigarette, gum, candy, nut and other coin-operated dispensers in your area. Full or part-time. Must have good serviceable car, 10-12 spare hours per week, and \$500 or more cash capital for investment in 5 or more machines on location. Write including address and phone number to Federal Machine Company of Louisiana, P. O. Box 26145, New Orleans 26, Louisiana. Dept. F. L.

AUTOMOBILES — TRUCKS Automobilis — Sunkvežimiai 1960 VALIANT — 4 DOOR SEDAN Low mileage, standard transmission. \$795 1960 FALCON; 4 Door Sedan, Auto-Transmission, Radio, Heater, \$795. LAURIAN MOTORS 4808 ARCHER AVE. 523-1167

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui UŽ \$2,500 GRYNAS galima pirkti puikų 2 butų mūrinių, mod. vonios, naujas garažas, 2 po 4 kamb., 3010 So. Christiana Ave. Raktus gausite 3739 W. 26th Street. LA 1-7038

OUT OF TOWN R. E. (Už Chicagos ribų real estatas) 2 MIEGAMUJŲ NAMAS 1½ vanios, 1½ auto garažas, su tinklais porčiais, 5 metų, cementinių bloku ir ašoulo grindys, 75 x 230 pėdų sklypas, lietuviška apylinkė, su visais baldais už \$12,900. Tel. area code 312-CE 4-1341 arba atvykite 7408 DELUILL, TAMPA, FLORIDA

FARMS FOR SALE Ūkiai Pardavimui 40 AKRŲ — Savininkas parduoda, 5 kamb. namas, daliniai sumodernintais, yra kiti trobesiai, Louise Woods, Rt. 1, Box 106, LADYSMITH, WISCONSIN

SAVININKAS PARDUODA 40½ akrų, geri trobesiai, 8 kamb. gyvenamas namas, cent. šildymas, kanalizacija ir vand., daržinė, pastogė padargams, su traktorium ir kitom mašinom už \$15,000. Wm. Griesemer, Rt. 1, Box 44, Helenville, Wisconsin

teatrą perėmė morgičius davei graikai. Jokūbas Maskoliūnas prarado visus į tą teatrą idėtus pinigus.

1933 m. Maskoliūnas vėl pradėjo tavernos biznį. Jame išbuvo iki 1948 m. Chicagoje jis priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai, SLA, Jaunų Lietuvių Tautiškam Klubui, o St. Petersburg, Fla., suorganizavo SLA 373-ęją kuopą, joje eina įdininco pareigas. Jis priklausė Am. Liet. Klubui St. Petersburg, eina jo vicepirmininko pareigas. Jis yra West Coast Am. Liet. Citizens Club of Tampa narys. Kurį laiką buvo jo pirmininkas.

1911 m. Maskoliūnas vedė Oną Kvevičiūtę. Jiedu išaugino dvi dukteris: Margareta, kuri baigė North Western Universitetą, chemijos skyrių, ir Elviną, kuri baigė to paties universiteto dentisterijos skyrių.

Pardavęs biznį Chicagoje, Maskoliūnas išvažiavo į Floridą. Ten jis įsigijo puikų namą, kur senatvė leidžia. Kiek jėgos jam leidžia, tai jis vis dar dalyvauja visuomeniniame darbe ir pinigais paremia kultūrinės lietuvių pastangas.

Linkime Jokūbui Maskoliūnui stiprios sveikatos ir bu drumo. Alex Ambrose

Velveto balsas — Tamstos žmona, žinai, turi nepaprasto švelnumo balsą. Pasakyčiau, kaip geriausios rūšies velvetas.

— Tsss! Ne taip garsiai, o tai ji išgirs ir įsigeis suknelės pagal balsą...

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui Paskolos, perkant namus, daromos ligiems terminams ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išsiskolėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŲ PASIRINKIMAS • APDRAUDA • NOTARIJATAS LEONAS REAL ESTATE 2735 West 71st Street WAlbrook 5-6015

4 BUTŲ MEDINIS, naujai apkalta, 4 x 4, platus sklypas, gazo šild., atskiri vandens tankai, aukštos pajamos, \$1000 įmokėjus galima nupirkti, visa kaina tik \$14,900. MAISTO KRAUTUVĖ su visomis prkėmis ir 3 butų mūr. namas ir tušias sklypas. Gazu ir alyva šild., mūrinis garažas, Brighton Parke. Tik \$29,900. 4 BUTŲ MŪRINIS, dvigubas sklypas, alyva šild., vandens kontrolė, garažas, mėnesinės pajamos \$372, Marquette Parko rajone, \$37,500.

BELL — REALTY J. BACEVIČIUS 6455 So. Kedzie Ave. PProspect 8-2233

MŪR. BUNG., modernus ir švarus — Gage Parke. MŪR. 2 po 6, 2 šildymo vienetai. Garažas. Brighton Parke.

ŠIMAITIS REALTY, INSURANCE 2737 W. 43rd St. CL 4-2390

LAUKIA GEROS RANKOS 2 butų mūras Marquette Parke, 6 ir 7 kamb., centr. šild., mūro garažas, \$24,400. MŪRAS, 2 butai po 4 kamb., arti M. Parko, naujas šild., garažas, — \$18,000. 5 BUTŲ MŪRAS, \$6,200 nuomos, mūro garažas, 63 ir California. — \$48,700. 3 BUTŲ MŪRAS, mūro garažas, dideli gražūs kamb., arti ofiso, \$31,700. NAUJAS 2 BUTŲ MŪRAS, 2 po 5½. Ištaigingas rūšys, naujas garažas, prie Jaunimo Centro. \$36,900.

K. VALDIS REAL ESTATE RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Paripinamė paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 West 59th Street PProspect 8-5454

UŽ 2 BUTŲ PO 5 KAMB. MEDINĖ, prie 51st ir Western — Gage Parke; naujas 2 auto garažas. Savininko butą jau dabar galima užimti. Mažas įmokėjimas.

A. NORKUS REAL ESTATE 2405 West 51st St. WA 5-5030

MŪR. 25 ir 4 kamb. Brighton Parke. Potvniuo kontr. al. langai, gar. 30' skl. \$24,400. 1½ med. pajamų bung. Marq. Park. 37' skl., gazu šild. gar. \$14,500. Mūr. 2-5 Brighton Prk. 33' skl. Remod. virt. ir vonia \$25,300. Gražus 2-5 med. Atsk. šild. syst. gar. Brighton Park. \$22,000.

Geras mūr. šiaur. miesto daly. 21 apt. Viskas sutvarkyta. \$19,240 paj. met. Kaina tik 5½ karto pajamos. SIMKUS REALTY-NOTARY PUBLIC 4259 So. Maplewood Ave. Tel.: CL 4-7450 arba YA 7-2046

AUSTIN. — Savininkas parduoda 6 metų, 3 mieg., modernišką mūr. ranch, 2 plytelių vonios, nuo sienos iki sienos kilimai, "thermopane" langas, aluminum dvigubi langai ir tinklai, gazo šild., pilnas rūšys su baru. Daug priedų. \$20,900. 5334 W. KINZIE — ES 8-2479

FOR SALE BY OWNER Excellent for retirement. 3 bedroom, living room, dining room, kitchen, 2 enclosed porches, and utility room. New natural gas furnace. Modern bath. Chicken house and barn. Priced for quick sale. Reasonable down pay. Call or Write ANN BAYAK, Route 1, HARTFORD, MICH. Area code 616 621-4556

TURITE BŪTINAI PAMATYTI Savininkas parduoda, tuojau galima užimti lūksinį 4½ kamb. geltomų plytų 2 auto garažas, išskelti vamzdžiai, gazo šildymas. Puiki apylinkė. Įkainotas teisingai, duokite pasiūlymą. 3840 W. 67th STREET PO 7-6727

CICERO, PARKHOLM — mūrinis, 6 ir 6, po 3 mieg., karšto vand. ir gazo šiluma, moderniškos vonios, 2 auto garažas. Tuojau galima užimti. \$27,500, įmokėti \$6,000. OL 6-2233

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, SEPTEMBER 23, 1963

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS Iš lauko ir vidaus, sienų popieriniam, sienų dekoravimas paveikslais (muralis ir interior decorating). Skambinti A. VAITEKUNAS Tel. 839-5299

JONAS PLEIRYS Dažymas ir dekoravimas Rezidencinis ir komercinis Apdrauda, apskaičiavimai veltui 6658 S. ROCKWELL PR 8-8868

A. ABALL ROOFING Įsteigta prieš 48 metus STOĞAI — KAMINAI — RINOS NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI DEDAME NAUJAS "COPPER-ALLOY" RINAS. Jų nereikia dažyti; garantuotas visam laikui. Kaina ta pati kaip ir už galvaminuotas. Taip pat taisome senas rinas, išmetaline ir dazome. Darbas garantuotas. VISOKIUS STOGUS taisom, atnaujiname ar naujai dengiame. Vartojame fiber-asphalt. Garantuota, kad vanduo nepereis.

KAMINAI — mūriniai, valomi ir taisomi. Taip pat įdedame vamzdžius ir originalius kaminius: tinka gazo, alyvos ir anglies apšildymams. Sulaukite drėgmę.

DAŽOMIS IŠ LAUKO IR CEMENTUOJAME. — Pilmni apsidraudę. — Nemokami apskaičiavimai. — Žemiausios kainos. Atdara dieną ir naktį bei sekmdieniais. LA 1-6047 arba RO 2-8778 Dirbame žiemos metu.

HEATING CONTRACTORS Įstatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsin tuos. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujose namuose. CICERO HEATING AND SHEET METAL CO. 2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442 Juozas Zemaitytis OL 6-0412 ir Victor Skade ST 8-9272

HEATING CONTRACTOR Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai, nemokami. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose. Domas Zukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

TAIP TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI ATVYKITE PAS MUS.

4 1/2% DIVIDENDAI PASIUNČIAM KAS 1/4 METŲ UŽ INVESTIMENTUS TAUPYMO SĄSKAITOS IKI \$10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. IŠTAIGOJE.

5 1/2% PASKOLOS NAMAMS PIRKTI IKI 25 METŲ NERA PABAUDŲ UŽ ATMOKEJIMUS.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN. 1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill. NEMOKAMAS PARKINIMAS Tel. 656-6330 ir 242-4395 Joseph F. Grybauskas, Exec-Secy.

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiųsti įvairių medžiagų ir kitų prekių, med. instrumentų, maisto produktų iš Anglijos, iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Liusės suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Liusė Kavaliauskienė. (Sk)

4 1/2% current dividend on investment bonus 4 1/2% DIVIDENDA MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. 4 metų investment bonus saskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoje 4 metų. BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniai uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

SIUNTIMUI Į LIETUVĄ LABAI TINKA

rašomos ir siūvamos mašinos, laikrodžiai "Karin", akordeonai ir t. t. Pas mus šių prekių didžiausias pasirinkimas.

LIETUVIŲ SIUNTINIŲ SIUNTIMO BENDROVĖ WORLD PARCEL SERVICE 2715 W. 71st St. Chicago 29, Ill. Tel. 471-1424